

je kradla, kjer le mogla. Ljubljansko sodišče je obsodilo Slugovo na dve leti ječe, njenega pomagača na eno leto.

Klobuk jih je izdal. Franc Miklavčič, posestnik v Mišjem dolu pod Primskovim na Dolenjskem, je prodal na sejmu v Smartnem pri Litiji vole za 5000 Din. Možakar se je odpravil že pozno proti domu. Med potjo so se mu pridružili 3 moški. Četvorica je krenila v dve krčmi. Ceho je plačeval srečni sejmar Miklavčič. V zadnji gostilni so opazili neznanca, da ima Miklavčič v listnici jurje in so se odpravili na videz proti domu, predno je ostavil Miklavčič krčmo. Slednjič jo je mahniti tudi sejmar proti domu skozi gozd. V šumi med Temenico in Pustim Javorjem so planili nad njega trije moški in so ga začeli neusmiljeno obdelavati z roparskim namenom. Ko je slednjič napadeni uvidel, da bi mu znalo iti za življenje, je ponudil tolovajem denar in so se razgubili. Miklavčič je pobral na tleh klobuk in se zavlekel do doma, kjer je opazil, da je prinesel od napada povsem tuje pokrivalo. Po tem tujem klobuku so pričeli orožniki pogon za roparji, jih kmalu odkrili in oddali v zapore v Višnji gori. Pri enem od napadalcev so našli na Miklavčičev klobuk. Če bi ne bilo došlo pri napadu do neprostovoljne zamenjave klobukov, bi ne bila izsleditev tako nagla.

Vlom v občinsko blagajno in v krčmo. Na Vrhniki pri Ljubljani je bil izvršen v noči na 11. september vlom v železno občinsko blagajno in je odnesel vlomilec 800 Din. V isti noči, od istih je bilo vlomljeno v istem kraju v krčmo pri »Lovcu«. Vlomitelci so se dobro najedli, napili, odnesli nekaj cigaret in dve kolesi.

*

Slovenska Krajina.

Črenšovci. V dveh dneh so naši zvonovi štirikrat oznanjali farnikom, da imamo štiri mrljice. To pot je bila smrt neusmiljena in je

pokosila štiri mlada življenja. Poleg malega otroka na Gornji Bistrici je smrt uničila tri bitja v najlepših letih. V Črenšovcih je umrla kot žrtev materinstva mlada žena logarja Hozjana. Popoldne je pekla še kruh, ponoči je porodila in kmalu po rojstvu izdihnila svojo blago dušo. Zapušča male otročice. — Isti dan, to je v torek, je umrla na Gornji Bistrici 20letni mladenič, poln življenja, Vučko Jožef. Imel je grižo, ki se vedno bolj širi po naših vaseh, ponoči je velikokrat šel iz tople postelje na hladen zrak, prehladil se je in podlegel kruti smrti. Umrl je lepo spravljen z Bogom. Po dobro opravljeni spovedi je prejel vse zakramente za umirajoče. Par minut po odhodu dušnega pastirja je vdan v božjo voljo izdihnil. Malokatero oko je ostalo ob pogrebu suho. Mati je tudi bolana in leži v Soboti in ni videla svojega mrtvega sina. Pogreba so se udeležila dekleta iz Gornje Bistrice v belih oblekah s prižganimi svečami v rokah. Mladina mu je grob zasula s cvetjem. — V sredo dne 12. t. m. pa je umrla v Žižkih Škergetova Olga v 17. letu starosti. Ker je bila že po naravi slabotna, jo je zavrtna bolezen jetika hitro uničila. Bolezen je prenašala z Jobovo potrpljivostjo, vdana z vsem srcem v voljo božjo. Bila je večkrat previdna, zadnjikrat na Marijin praznik dne 8. t. m. Živela je res svetniško življenje in skoraj gotovo ni zgubila nikdar posvečujoče milosti. Tarnala je nad mladino, ki da ne služi Bogu, temveč uživa le posvetno veselje. Obljubila je, da bo molila za svoje starše, sorodnike, dušne pastirje, ko bo pri Očetu v nebesih. Umrla je pri popolni zavesti in gotovo se že raduje v nebesih in prosi za svoje drage domače, ki so v boleznih mnogo z njo trpeli, posebno mati, ki ji je vsako najmanjšo željo izpolnila. Pogreba se je udeležila poleg obeh domačih gg. duhovnikov Marijina družba in mnogo drugih, zlasti mladine. Za križem so nesle deklice lepo krono s križem na vrhu in več vencev. Cvetja smo ji nasuli v grob, še molili za njeno dušo, grob se je zaprl in mlade, svetniške Olge ni več. — Naj bo vsem Bog milostljiv sodnik, naj počiva v miru! Vsem domačim pa naše sožalje!

Srednja Bistrica. Hren Matija je najel kosca in odšel so čez Muro kositi otavo. Ko smo po-

kosili in se odpravljali domov, pride k nam nek moški iz Mote pri Ljutomeru. In začne: »No, vi Prekmurci, ali bi kupili pleve?« Eden izmed koscev: »Nam ne j trbej, pa mi pozvemo doma, če kdo nūca, samo ceno moremo znati.« »Če bo kdo nūca, povejte njemu, ka dam rešeto za eden ranjški«, pravi Štajarec. Ker že smo večkrat slišali od Štajercev, da smo mi »zabitie« Prekmurci, se je naš »prefriganie« kos sec oglasil in poskusil Štajerca: »Ja tak ne de, pri nas pleve koštajo 75 par rešeto.« Štajerc pravi odločno: Tak pa je nemrem dati, to je prefal, če čete za eden ranjški, falej ne dam.« Naši so se š nekaj časa pogajali, pa tujec ni hotel privoliti, da bi prodal rešeto plev za 75 par in je odšel. Čez nekaj dni je res eden naših posestnikov kupil pleve po 50 par in tako so »zabitie« Prekmurci Štajerce »nabiksali«.

Črenšovci. V četrtek dne 13. septembra je letelo čez našo občino več letal proti severozapadni strani. Gotovo so bili to aeroplani, ki teknujejo po Evropi. Prvi je priletel ob 12. uri in 17 minut in je letel zelo nizko in z veliko brzino. — Pokopališče na Gornji Bistrici bo v kratkem povečano, ker je že itak zelo potrebno. Isto bi naj občina naredila na Srednji Bistrici. — Na šolo v Srednji Bistrici je imenovana še ena učna moč. — Če kdo na dobiva redno »Slovenskega gospodarja«, naj to takoj sporoči upravi ali pa pove domačemu g. kaplanu. Širite »Slovenskega gospodarja«, do danes je v naši fari 97 naročnikov, kar je že zelo lepa številka.

Sobota. Že večkrat smo na tem mestu poudarjali potrebo popolne gimnazije. Da nam je popolna gimnazija res potrebna, naj služi kot dokaz veliko število učencev nižješolcev. Letos se jih je namreč vpisalo 317, a žal, višješolci morajo odhajati daleč v večja mesta, kar je zelo težavno. Nekateri pa morajo radi materialnih težkoč ostati kar doma. — Letošnje šolsko leto se je salezijanski zavod »Martinišče« tako napolnil, kakor še nobeno leto, odkar obstoja. Saj ima 120 dijakov. Ker imajo mnogo dijakov, so morali preurediti oziroma povečati kapelico in preseliti kuhinjo.

Turnišče. Žalostno so zvonili v ponedeljek in torek dne 10. in 11. t. m., preteklega tedna naši mrtvaški zvonovi ter prepevali poslovlino

Grob, katerega so 141. krat odprli.

Gospa Gibson je umrla 12. avgusta leta 1793 v angleškem mestu Sutton. V testamentu je izrazila željo, naj odpre njeno grobnico vsako leto 12. avgusta župnik iz Suttona. Do letošnjega 12. avgusta so odprli grobnico 141krat. Le enkrat od leta 1793 se je zgodilo, da je župnik pozabil na izpolnitev v oporoki izražene želje. To se je zgodilo pred 3 leti, ko se je mudil syečenik na potovanju. Minuli mesec je tudi odprl dušni pastir grobnico, je pregledal 4 krste rodiline Gibson in je opravil molitve. Grobnica je iz leta 1773 in je bila po pogrebu Marije

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Člani odpreme so bili določeni kmalu. Družbo je zastopal osebno v finančnem oziru Davis Graham. Dolgo so iskali zdravnika. Nobeden Amerikanec ni maral v malarične in tudi sicer nevarne braziljanske pokrajine z neznosnim podnebjem. Na moje veliko veselje se nam je priključil po daljšem poizvedovanju ter oglašanju po časopisih rajhovski Nemec dr. Maks Donner. V strokovnem oziru sem bil zastopnik za rude jaz in še trije preizkušeni vestmani ali stezosledniki; bili so že pri večjih ekspedicijah kašipoti in stražarji osebne varnosti za slučaje nepredvidenih nevarnosti od napadov od strani človeka in divjih zverí. Za voznike, gonjače in nosače smo nameravali najeti proti dobri odškodnini domačine iz zadnje železniške postaje v Braziliji, odkoder so hoteli s karavano proti našim ciljem. Tamkaj bi nas naj čakale po predhodnem pismenem naročilu krepke ter za ondotne brezcestne kraje prikladne volovske vprege in za nas jezdní ter konji nosači. Preskrbeli

10

smo se z vsem potrebnim v Los Angeles po navodilu treh vestmanov, ki so znali, kaj je treba vzeti na pot skozi braziljansko divjino ter pragozd.

Proti koncu novembra 1925 smo se ukrcali v San Pedro, se prepeljali skozi Panamski prekop in bili v začetku decembra 1925 v obmorskem glavnem mestu Rio de Janeiro. Mesto je veliko, moderno in glede mičnosti lege južno-ameriška posebnost. V Rio de Janeiro smo se mudili dobrih 14 dni. Ogledali smo si vse zanimivosti in poizvedeli po možností o vseh nepriklakah ter nevarnostih, ki nas čakajo na daljni poti do zlatega cilja.

Iz Rio de Janeiro sva obiskala zdravnika in jaz po železnici braziljansko mesto Sao Paulo, v kojega bližini se nahaja celemu svetu znani kačji vrt Butantan. Tamkaj je največji zavod za pridobivanje seruma ali cepiva proti kačjemu piku. Pri nas v Evropi so bile med vojno glavna nadloga uši, v Braziliji so kače. Kdor hoče živ prekoračiti braziljanske pokrajine, mora biti dobro založen s cepivom proti kačjemu strupu. Omenjeno cepivo sva se namenila kupovati z zdravnikom v Butantan in radi tega ne bo odveč, če beležim nekaj več o na prvi pogled res groznem kačjem vrtu.

pesem svoji dobri znanki Klari Rašćan, ki je nas zapustila v cvetu mladosti. Kako je bila pokojnica priljubljena, pričajo številni venci in mnogo ljudi, ki so jo spremili na zadnji poti. Pogrebne obrede je opravil dolnjelen-

davski dekan g. Jerič ob asistenci štirih gg. duhovnikov. Naj ji bo lahka zemlja, vsem domačim in sorodnikom pa naše prav iskreno sožalje!

— —

Določitev cen letošnjemu vinskemu moštu.

Javna tajnost je, da določajo cene vsakoletnemu vinskemu moštu veletrgovci z vinom, restavraterji in gostilničarji, ne pa, kakor bi bilo pričakovati, vinogradniki-producenti sami. To dejstvo povzroča, da so vsakoletne cene vinskega mošta naravnost sramotne. Veletrgovci z vinom, restavraterji in gostilničarji, vsaj po veliki večini, nimajo niti najmanjšega pojma, koliko da stane producenta vina obdelovanje vinogradov. V raznih vinorodnih pokrajinah naše države je obdelovanje vinogradov različno. Tako glede stroškov in glede trpljenja pri delu. V Dalmaciji, v Banatu in še po drugod je obdelovanje vinogradov radi klimatičnih in terenskih razmer enostavnejše in torej ceneje, kakor je v Sloveniji. Vina, pridelana v raznih pokrajinah, so pa tudi kaj različne kakovosti. Vina, pridelana v Dalmaciji, v Banatu, v Južni Srbiji itd. se nikakor ne dajo istovetiti z vini, ki se pridelajo v svetovno znanih ljutomersko-ormoških vinogradih in v Slovenskih goricah; ne dajo se primerjati z vini, ki se jih pridelava v Halozah, na Bizeljskem, ali pa tudi na Dolenjskem.

Ne gre torej, da bi se cene letošnjemu vinskemu moštu, pridelanem v Sloveniji, določile na podlagi cen, ki so jih določili veletrgovci z vinom v Dalmaciji in v Banatu in ki so po večini sami židovi — velekapitalisti Nemci, Madžari in Italijani.

Razni veletrgovci z vinom v Sloveniji trobijo sedaj pred trgatvijo po svojih agentih in mešetarih v svet, da letošnjega vinskega mošta ne bodo dražje plačevali kot po 2 do 3 Din za liter.

To baje radi tega, ker dobijo po isti ceni in še ceneje vinski mošt iz Banata. Dobro, naj pa ti veletrgovci z vinom naročijo vinski mošt in vino iz Banata in naj ne delajo nereelne trgovine, ki se, kakor je ugotovljeno, godi na način, da se kupi ceneje blago iz Banata ter se reže z vini boljše kakovosti in spravljaja v promet kot Ljutomerčan, Haložan in Bizeljčan itd. To ni dovoljeno po zakonu o vinu z dne 9. 12. 1929. Vsaj v taki meri in v takem obsegu ne, kakor se to vrši. Tozadevna točka v zakonu o vinu se glasi: »Prepovedano je mešanico raznih vin označiti po predelu ali vrsti grozdja, ako v mešanici ni najmanj 50% vina iz tistega kraja, ali od tiste vrste grozdja, po kateri se ta mešanica imenuje.« Ugotovljeno je, da se v Slovenijo uvažja na vagone vina iz Banata, ki gre v promet pod drugimi imeni. En primer, kako da se vrši rezanje vin v nekaterih veletrgovinah z vini: Kupi se tri vagone cenenejšega vina iz Banata in en vagon iz bivše Štajerske, recimo Ljutomerčana. Rezultat tega je: štiri vagone Ljutomerčana! Na te in slične načine nastane z banaškim vinom krivična konkurenca kvalitetnim vinom v Sloveniji. V splošnem se imenuje tako ravnanje goljufija. Pošteni restavraterji in gostilničarji v Sloveniji bodo storili prav, da naročijo potrebne množine vin, ki jih rabijo, le pri domačih vinarskih zadrugah, ki so po svojih pravilih primorane kupovati le pridelke svojih članov vinogradnikov, ali pa naravnost pri producentih, če bodo hoteli zadovoljiti svoje goste z pristnimi domačimi vini.

Letos ne bo prirastlo v Sloveniji ve-

liko vina, bo pa to, kar bo, osobito v krajih, kjer ni bilo toče in kjer niso bili nalivi meseca avgusta preveliki, izborne kakovosti, da, pridelalo se bo vino iste kakovosti, kakor se je pridelalo leta 1834, to je točno pred 100 leti, če se bo le količkaj počakalo s trgatvijo.

Vinogradniki-kmetje naj ne ponujajo letošnjega vinskega mošta za slepo ceno, ampak naj zahtevajo za vinski mošt najmanj za liter sledeče: od 16 do 17 stopinj sladkorja Din 3.50 do 4, od 17 do 19 stopinj Din 4.50 do 5, od 19 do 20 stopinj Din 5.50 do 6. Za sortirani vinski mošt in za vinski mošt z nad 20 stopinj sladkorja pa se naj zahteva najmanj 6 Din.

Te cene nikakor niso pretirane, ker krije z njimi producent komaj svoje obdelovalne stroške. O kakem čistem dobičku tudi pri teh cenah ni niti govora. Nikakor ne gre, da bi zaslužila le veletrgovina z vinom, nič pa vinogradnik, ki ima delo in brigo skozi vso leto.

Dolžnost merodajne državne oblasti je, da promet z vinom natančno kontrolira glede kakovosti vin. Tako izvedena natančna kontrola bo večinoma pripomogla, da se huda gospodarska kriza v vinorodnih krajih Slovenije vsaj nekoliko ublaži. Vinogradnik-producent v Sloveniji naj daje svoj pridelek po isti ceni, kakor vinogradnik v Banatu, ki ima več kot trikrat manj dela in več kot trikrat manjše stroške pri obdelovanju vinogradov ter pridelava mnogo manj vredne kakovosti? Tako to ne sme biti!

Vnebovpijoča krivica se godi in se bo godila vinogradnikom v Sloveniji, če se pomisli, da se vino v gostilnah in restavracijah toči po 14 do 18 Din in še dražje, kupoval pa bi se naj vinski mošt po 2 do 3 Din! To je krivica, ki mora živo zadeti kmeta-vinogradnika v Sloveniji. Vsled tega se merodajnim državnim oblastem, ki tako lepo in zelo strogo zaukazujejo termin trgatve,

Brazilijska v Južni Ameriki je komaj eno šestinko manjša kakor cela Evropa, a je še danes po pretežni večini neraziskana. Moram pa priznati, da je Brazilijska nepopisno lepa ter rodovitna pokrajina. V južnoameriškem paradižu, kar se tiče rodovitnosti, so tako razmnožene strupene kače, kakor najbrž nikjer drugje na svetu. Očividci pripovedujejo, da je po nekaterih brazilijskih krajih kač liki peska ob morski obali. Na tisoče in tisoče ljudi pomrje v Braziliji letno vsled kačjega pika, ali pa morajo prenašati bolečine, o kakoršnih mi Evropejci niti pojma nimamo. Dolgo je trpelo, predno so odkrili, kako si pomagati proti kačjemu piku. Še le kačjemu vrtu v Butantanu je uspelo, da je znašel po dolgotrajnih poskusih cepivo, ki je danes sigurno protizdravilo proti kačjemu piku.

Posestniki ali farmerji iz notrajnosti Brazilije pošiljajo v posebnih zabojih v omenjeni zavod strupene kače. Kot plačilo za pošiljatev prejmejo cepivo proti kačjemu piku.

Po kačjem vrtu lazi povsem prosto na tisoče in tisoče strupene golazni. Čuvarji vrta oblečejo usnjato obleko in vzamejo v roke zakrivljene palice. V tej napravi se podajo nad kače. S palico pritisne golazen k tlom, s palcem in kazalcem jo prime trdno za vrat.

Pomagač pomoli razjarjeni kači pred glavo beli robec. Kača kavsne po robcu in v trenutku, ko odpre žrelo za pik, jo stisne oni, ki jo drži, še močnejše za vrat. Pomagač podrži pod strupena dva zoba posodico, v katero kane strup. Na ta način od raznih kač dobljeni strup je debelo tekoč sok rumenkaste barve; od drugih kač je zopet brez barve ali pa mlečnato bel.

Posušeni kačji strup ubrizgavajo po stotinkah miligramov: konjem, ovcam in govedu. Živali dobi vsak dan več v kri kačjega strupa. Na ta način se spremeni kri konja, ovce ali goveje živine v protistrup proti kačjemu piku. Popolnoma proti kačjemu strupu zavarovane in neobčutne živali zakoljejo, jim vzamejo kri in ta je sigurno učinkujoče sredstvo proti kačjim pikom.

Vsak bolj kulturni Brazilijanec nosi pri sebi steklenico s kačjim protistrupom in majhno brizgalno.

Kačerejni zavod v Butantanu je za brazilijske prebivalce neprecenljivega pomena.

Treba še povdariti, da usmrti kačji strup vsako živo bitje in tudi kačo. Za usmrtitev najbolj strupene brazilijske kače klopotače je treba toliko kačjega strupa, da bi lahko z njim smrtno zastrupili 10 drugih kač, ali 25 krav, ali 60 konj, 600 kunčkov ali 300 golobov.

Gibson prvič zapečaten. Šele tedaj, ko bo umrl zadnji član rodbine Gibson, bo ostala grobnica za zmiražaprti in ključ bodo vrgli po določbi oporoke v reko Jordan. Omenjena Angležinja je napravila na prvi pogled čudno oporoko radi tega, ker je ob času njene smrti cvetelo izropanje grobnic. Po ljudskem pripovedovanju bi naj živel v grobnici krastača, katero nakrmijo vsako leto enkrat.

— —

Dober govornik

izgovori na uro 6000 do 7000 besed.

— —

Najbolj divje živali

postanejo na morju krotkejšje.

priporoča, da bi tudi glede cen vinskega mošta zavzele primerno stališče v prid vinogradnika, da ne bo ta izročen v milost in nemilost raznim trgovcem

in špekulantom z vinom, njih agentom in mešetarjem.

To bi bila najboljša zaščita kmeta-vinogradnika . . .

DRUŠTVENE VESTI

Katoliške mladenke, organizirajte se!

Ta klic se ne razlega v naši Sloveniji, marveč v oddaljeni Belgiji. Belgijci so praktični ljudje, ki dobro vedo, da ni mogoče posameznika zajeti in pridobiti za delo z besedičenjem, marveč samo z organizacijo. Društvo je vzgoja človeka, osobito mladega človeka za delo. Kdor to šolo zanemarija, ne bode nikdar imel smisla in sposobnosti za delo v javnosti po verskih načelih. Moč belgijskega katolicizma je v organiziranem ljudstvu. Vse vrste organizacij so v Belgiji zastopane ter delajo v slogi na skupen cilj katoliškega življenja. Prelepa je belgijska katoliška mladinska organizacija, po kateri danes Belgija prednjači drugim katoliškim narodom. Ni omejena le samo na mladeniče, marveč se vedno bolj razširja med žensko mladino. Zveza katoliških mladenk v Belgiji, ki šteje nad 80.000 članic, je imela letos poleti veliko zborovanje v Bruslju. S 30 posebnimi vlaki se je pripeljalo v Bruselj 50 tisoč katoliških deklet. Zbori, ki so se vršili po cerkvah in izven cerkve, zlasti veličastni sprejemi, so nudili sliko pestre raznoličnosti in zbrane vzajemnosti. Bila so zbrana dekleta vseh stanov: kmetiska in delavska dekleta, mladenke iz obrtniškega stanu, iz svobodnih poklicev, dijakinje srednjih šol, visokošolske itd. Glavnega zborovanja so se udeležili kardinal Roey, apostolski nuncij, 5 škofov, zastopnica belgijske kraljice in 3 ministri. Kardinal Roey je imel nagovor, v katerem je med drugim rekel:

»V krizi in stiski živimo. Grozi nam še večja stiska in nesreča, ko gospodarska, to je napad vseh protivnih zaničujočih sil, zanikanje vseh višjih vrednot. Škofje zaupamo vam, katoliške mladenke, ter računamo na vaše sodelovanje v Katoliški akciji.« Tako belgijski kardinal. Tudi med nami je kriza in stiska. Tudi nam grozi še večja stiska in nesreča, kot je gospodarska: napad protivnih zaničujočih sil, zanikanje vseh višjih vrednot. Ako računamo tudi mi na sodelovanje katoliških mladenk, kakor računajo Belgijci, jih tudi moramo organizirati, kot jih organizirajo Belgijci. Ni mogoče doseči namena brez uporabe potrebnih sredstev.

*

Ljutomer. Po vročih poletnih dnevih je naše društveno življenje znova oživel. Gledališki odsek našega prosvetnega društva »Ljudska čitalnica« pripravlja otvoritev gledališke sezone za dan 30. septembra. Vprizorili bomo slovensko zgodovinsko igro »Mlinarjev Janez«. Zgodovinska snov je zajeta iz zgodovine celjskih grofov. Igra je na gotovih mestih polna slovenske duše. Ljubezen do rodne grude, naš narodni ponos in prava odločnost in vztrajnost — jasno zrcalijo v njej. Slovenska narodna pesem najde v njej odlično mesto in povdarek lepote. Nastopi celotni naš društveni pevski zbor. Z igrano samo je podana temeljna misel našega odra, ki hoče biti katoliški, ljudski in slovenski. Igra je popolnoma nova. Po Kočevarjevi povesti »Teharski plemič« jo je dramatisiral g. kaplan Vinko Pivec. — V načrtu za letošnjo sezono imamo še več lepih iger. Društvo se bo potrudilo, da poda najboljše na odru, vse občinstvo pa prosimo, da nam ostanete zvesti in radi posejate naše predstave. Ker so za denar težki časi, bomo igrali raje manj, pa bo to dobro. — Za prihodnjo nedeljo dne 23. septembra pa sklicujemo društven sestanek, ra katerem bo skli-

optično predavanje o zgodovini celjskih grofov, da boste navedeno igro laže razumeli. Predavanje je brez vstopnine.

Kolesarska dirka v Poljčanah. Prosvetno društvo v Poljčanah naznanja vsemu članstvu prosvetnih društev, da priredi v nedeljo dne 23. t. m., ob treh popoldne, veliko kolesarsko tekmo na progi Poljčane — Slovenska Bistrica in nazaj na Poljčane. Start in cilj je v Poljčanah. Tekmovalo se bo za dobitke, katerih je veliko, in za prvenstvo Dravinjske doline. Fantje, kolesarji, športniki, zanimajte se za to prireditev, vsi na svoje železne konjičke in s pesmijo v srcu v Poljčane, da pokažete svojo voljo tudi v dejanju. Prijave se pošljejo na naslov: Joško Jemenšek, Poljčane. V slučaju slabega vremena se prireditev preloži na prihodnjo nedeljo dne 30. septembra. Bog Vas živi, fantje!

Stari trg. Gasilska četa priredi na rožnovensko nedeljo, to je dne 7. oktobra, lepo igro »Carski sel«. Mnogi so že to stvar čitali kot knjigo, ki je izšla kot slovenske večernice Mohorjeve družbe. Igralci se dobro pripravljajo pod režiserjem g. župnikom. Kateri se zanimajo za zgodovinske igre, ste vabljeni od blizu in daleč. Igra se bo vršila v pred kratkem blagoslovljeni novi dvorani pod cerkvijo v Starem trgu.

DOPISI

Ojstrica nad Dravogradom. Dne 15. t. m. smo izročili materi zemlji nežno trupelce 7-letne deklice Julije Ravnak. Komaj je začela obiskovati šolo in smo se začeli pomalo spoznavati, že je božja poslanka nemila smrt razdrila to znanje. Ločiti smo se morali. To je naša usoda, ki nam jo pridiguje mrtvaški oder in krsta v odprti jami, posušijo se nam pa solze, ko vidimo v nasuto gomilo zasajen križ, ki nam pravi, da se zopet vidimo nad zvezdami. Svidenje torej je naša tolažba! Prešla si torej, draga Julija, v božji, večni mir! Pomagaj nam tam med angeljci prositi Boga, da nam kot nekak predokus onega večnega mira razlije tudi pri nas na Ojstrici v našem življenju človeški mir, in da si ta mir

Gumijasti čevlji obutev norcev.

Osvojitelji osrednje Amerike Španci so našli kmalu po odkritju Amerike na tamošnje domačine Indijance, katerim je bil dobro znan gumi ali kavčuk, sok iz posebne vrste drevesa. Indijanci so namakali svoje plašče v raztopljeni kavčuk in so jih napravljali na ta način za dež neprodirne. Indijanski vladarji so pustili izgotavljati za svoje dvorne norce gumijaste čevlje, da so v njih padali in so preganjali s padci gospodarjem dolg čas.

Starost psov.

Včasih dosežejo psi starost 30 let. Najstarejši pes je bil ba-

Pri kačah je samica vedno večja od samca, in zleže 20—30 jajc.

V kačjem vrtu požre močnejša kača slabejšo. Naprave za kače v Butantanu obstoje iz dveh prostorov, ki sta obdana od 2 m visokega cementnega obzidja. Eden prostor meji na ozek ter z vodo napolnjen jarek, da ne morejo lažiti živali po gladkih stenah. Drugi prostor je zasajen z drevjem in se nahaja levo od zavoda.

Je treba nekake vaje, da človeško oko odkrije skozi veje in listje strupeno golazen, ki je istobarvna z rastlinami. Z nizkim zidom ločen, sem gledal prav blizu kače, kako so se spuščale z drevja na tla. Groza me je spreletela pri misli, da bom stopal po pragozdu med kačami in spal v njihovi družbi!

V kačjem vrtu so nama šli na roko. Za majhen denar sva se založila bogato s cepivom proti kačjemu strupu in sva se odpeljala iz Sao Paulo nazaj v Rio de Janeiro, kjer so že bili tovariši pripravljeni, da se odpeljemo drugo jutro po železnici do mesteca Campo Grande.

Brazilijanske železnice poznajo le dva razreda: prvega in drugega. Vagoni so umazani, slabo razsvetljeni, ker so tudi potniki uboge delavske pare, ki tiščijo v notrajnost pokrajine za naglim obogatitjem.

Mnogo brazilijanskih železniških zvez je v rokah severnoameriških delniških družb. Te imajo v prometu boljše vozove z električno razsvetljavo.

Ne bom popisoval, kako se nam je godilo na dolgi vožnji po železnici, predno smo izstopili iz prvega razreda na cilju v Campo Grande. Še to bodi povdargeno: Po brazilijanskih železnicah se gotovo nikdo ne vozi za zabavo!

Campo Grande je pravcato gnezdece z netlakovanimi ulicami, nesnažnimi prenočišči in zanemarjenimi krčmami. Preko gležnjev smo gazili po prahu. Kako še le more biti po teh cestah v deževni dobi, ko se pretvori mehki prah v jezero cokastega blata!

V Campo Grande je bilo za nas že pripravljeno 6 v taistih krajih običajnih voz s krapko volovsko vprego, 6 jezdni konj in 12 konj nosačev, ki bi naj bili pri rokah za slučaj, da bi odrekla katera volovska vprega.

V notrajnost Brazilije potujejo ljudje le v večjih družbah, en sam bi ne bil nikakor kos vsem težkočam in smrtnim nevarnostim, ki prežijo med potjo nanj od vseh strani po dnevu in po noči.

Za oskrbo goveje živine ter konj smo najeli 15 domačinov. Par je že spremljalo vozne kara-

Ljudje, ki trpe na otežkojeni telesni potrebi, in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenost trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje ki trpe na boleznih dančne sluznice, fisurah, hemeroidnem zamotku, fistulah, jemljejo za iztrebljenje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko **«Franz Josefove» grenčice.** Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo **«Franz Josefove» vode** po operacijah z najboljšim uspehom. **«Franz Josefova» grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

trajno pridobimo s tem, da prav vsi, hodeč dobre volje po potih božjega in človeškega zakona v javnem in zasebnem življenju za ta mir ne samo govorimo, ampak tudi goreče delujemo!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Beseda Pohorje je znana daleč že daleč po naši domovini. Po letih kratkočasijo plahe srne turisti, a v zimskem času pa preganjajo planinske kozle smučarji. Planinske kočje, ki so redoma ena za drugo po grebenu Pohorja, so stalno, rekel bi, preveč napolnjene z gosti od raznih krajev. Nekako v sredini Pohorja pa zareže kot morski zaliv v planine trg St. Lovrenc, ki pa je danes še premalo poznan. V svrhu tega, da se ta znameniti kraj Pohorja nekoliko bolj razglaši po naši domovini in onstran meja, se je pred kratkim ustanovilo tukaj tujsko prometno društvo. Upamo, da bo društvo tudi svojo nalogo izvrševalo in doseglo zaželjeni uspeh. Preden pa bo daleč v javnost to prodrlo, bi ob tej priliki društvo opozorilo, da posreduje za izboljšanje kraja; to predvsem ceste, steze, klopi in primerno sprehajališče za letoviščarje. Električna razsvetljava je sicer zadnje čase nekoliko izboljšana, toda luči ob cesti so zelo slabe, pred vsem v zgornjem delu trga. Dne 8. septembra je društvo priredilo koncertni večer. Na sporedu so bile glasbene točke, predavanje in petje domačega zbora »Jelke«. Glasbene točke tamburašev našega Kmečkega bralnega društva so bile dobro odrezane, predavanje o turizmu z ozirom na tujski promet v kraju je bilo jako podučljivo in zanimivo.

Ribnica na Pohorju. Tudi nam se je težko boriti v teh slabih časih in okoliščinah za obstanek in vsakdanji kruh, katerega pa nam je

navzlic svojemu trudu letos bolj pičlo zraslo. Pričetkom pomladi smo imeli namreč preveč dežja, kar je sadeže do normalnega razvitka zelo oviralo; točasno pa zopet venomer samo dežuje, da se še ta pičlost pod streho spraviti ne more. Tudi sadonosniki so pri marsikateri hiši bolj prazni, namreč v okraju našega Hudaga kota, dočim je po nekaterih solčnih legah malo boljše. Le sena smo obilno nakosili, zato pa bomo primcrani, kakor vse kaže, otavo vreči na gnojšče. Seveda sta pri tem najbolj udarjena zopet le kmet in delavec, kajti ako se naše kratkosežne lehe izneverijo, je potem treba večinoma živčje kupiti, a za denar pa je tudi pri nas silno slabo. Časi so res zelo resni, marsikateri zre upravičeno z obupom v bodočnost.

Sv. Ana v Slov. goricah. Ko je pred 6 meseci naglo umrla blaga Antonija Majerič, roj. Lashaher, posestnica s Kremberga, pač nikdo ni pričakoval, da bo njej sledil brat Janez Lashaher, posestnik na Krembergu. Rajni je bil v 47. letu, zapustil je žalujočo, usmiljenja vredno ženo s tremi nepreskrbljenimi otročiči. Bolehal je več let na želodčni bolezn, ki ga je po kratkem in mučnem trpljenju iztrgala njegovi družini. Ob obilni udeležbi faranov smo ga spremljali na božjo njivo. Poslovilne besede sta govorila vlč. g. župnik v svojem in faranov imenu, Janez Kraner pa v imenu cerkvenih pevcev, čigar iskren sodelavec je bil rajni. Da, pevec je bil preminuli dragi nam Janez, in to z vso dušo, ni prepeval v svojo, nego le v božjo čast. Njegov duh naj veje tudi med tovariši, pevci in pevkami, da bo njih petje tudi samo v božjo čast ter v povzdigo lepote božje službe. Pokojnik pa je bil tudi dober in vzgleden katoličan, kremenit značaj, vselej in povsod krepko na braniku za naše pravice. Nastopal je tudi kot dober igralec pri bivšem Katoliškem prosvetnem društvu. Velika vrzel je nastala v naših vrstah z njegovo prerano smrtjo. Mnogokrat že smo mislili na tebe in si še bomo želeli, da bi bil ti med nami, odšel si po plačilo, zvesti in pridni hlapec, pustil si nam vzgled, posnemati te hočemo, da bomo enkrat vsi pri tebi, s teboj »red, kakor upamo, da ti že poješ, zapeli: «Pojoč se oglasimo, naši Materi na čast...»! Slava tvojemu spominu, dragi Janez! Žalujočo ženo z otročiči in sorodnike naj tolaži Bog!

Fram. V Framu so se ta mesec poročili Štefan Pliberšek in Elizabeta Godec, oba v Morju; Ivan Mom in Julijana Veras, oba na Ješenci. Vrhoma paroma želimo mnogo sreče. — Nagle smrti je umrl Janez Taferner, delavec na Ješenci, 78 let star. Naj v miru počiva!

Sv. Vid pri Grobelnem. Dne 15. septembra nas je zapustil naš priljubljeni g. organist Tone Vračko. Bil je zelo dober organist, ki je s svojo krepko voljo skupaj spravil zbor, ki šteje ob njegovem odhodu 23 pevcev. Pogrešali ga bomo, ne samo kot dobrega organista, temveč tudi kot zelo vnetega člana gasilske čete. V njen prid je priredil po zimi spevoigr »Kovačev študent«, sedaj pa pevski koncert v splošno zadovoljnost. Vsi skupaj mu želimo na novem mestu obilo uspeha!

Slivnica pri Celju. (Gasilci šmarske gasilske župe zopet na delu.) V nedeljo dne 9. septembra je uprava gasilske župe v Šmarju pri Jelšah napovedala letošnjo delno župno vajo za šmarski del župe v Slivnici pri Celju, ter pozvala k sodelovanju vse čete šmarskega okraja: Šmarje pri Jelšah, Sv. Vid pri Grobelnem, Ponikva, Slivnica pri Celju, Loka pri Žusmu, Planina pri Sevnici iz kozjanskega okraja in Sv. Jurij ob južni žel. Za vajo je bilo določeno, da nastane požar v vasi Sv. Urban pri Slivnici in je nevarnost, da radi prevelike oddaljenosti vode pogori vsa vas. Zato so se brzojavno obvestile vse čete okraja ter četi Planina pri Sevnici in Sv. Jurij ob južni žel. s prošnjo za pomoč. Zbiranje čet z vsem potrebnim orodjem je bilo pri Lesjakovi gostilni. Ob določeni uri je bil dan znak z bitjem na plat zvona pri cerkvi sv. Urbana. Sodelovale so vse čete s 120 člani. Na dani znak so čete z neverjetno naglico s svojimi motorkami, šest po številu, sestavile verigo ter črpale vodo iz potoka pri Grasseliju. Vkljub zelo hribovitemu terenu in veliki oddaljenosti vode od vasi je v 10 minutah voda brizgala z močnimi curki na razna poslopja v vasi. Župno vajo je vodil župni tajnik tov. Fürst, nadzoroval pa je župni starešina tov. Drobne. Mnogo občinstva iz bližnje in daljne okolice je z velikim zanimanjem sledilo res vzorni vaji ter ni štedilo s pohvalo četam, katere so pokazale izvrstno izvežbanost in strogo disciplino. Vse čete so izvrstno izvršile svojo nalogo in jim je treba samo čestiti.

vane do raznih dijamantnih najdišč ob rekah v Matto Grosso.

Koliko in s kako prehrano nas je preskrbel za na pot naš finančni minister Davis Graham, je bila njegova zadeva, saj je potoval tudi on z nami.

Ekspedicija je bila z vsem potrebnim opremljena, preskrbljena za vse morebitne slučaje in pripravljena za pot koncem decembra leta 1925.

Imeli smo seboj zemljevide, kompase, preizkušene stezoslednike in gonjače; slednji so že bili v krajih, kamor smo bili namenjeni. Za potovanje smo si izbrali suho dobo, ki traja po Braziliji od oktobra do marca, potem pa dežuje, reke narastejo, kolovozi postanejo brezna, malarija zalezuje potnika pri vsakem koraku in v deževni dobi se držijo po Braziliji strehe.

Kmalu za Campo Grande prične braziljanska stepa ali pustinja, poraščena s trnjem in s pritlikavim drevjem. Le tu in tam je videti kako revno naselbino, po največ so le samotne kočje, v katerih prebivajo naseljenci iz tujine. Brazilija jih je razočarala, niso našli zaželenega bogastva. Porabili so še to, kar so prinesli ter zaslužili. Taki reveži se naselijo kje v bližini mesta, da si prislužijo s težavno pridelanimi poljskimi pridelki

toliko, da se lahko povrnejo nazaj v domovino, odkoder so prišli.

Solnce žge po braziljanskih pustah, da se sploh ne da popisati za evropske pojme o vročini. Kaj vročina v primeri z muhami in mušicami, takozvanimi moskiti, ki so nam sledili v celih oblakih. Že prvi dan potovanja sem bil opikan po obrazu in rokah, da nisem bil več podoben človeku. Če bi mi bilo dano na prosto in bi se ne bil sramoval tovarišev, bi bil pobegnil nazaj in to največ radi prokletih moskitov.

Po taistih krajih nastane takoj noč brez naših lepih večerov.

Potniki si v noči predvsem zakurijo stražne ognje, ki morajo svetiti celo noč radi kač in jaguarjev. Jaguar ali braziljanski tiger se klati posebno v nočeh tako gostó, da ni človek nikjer varen pred njegovim zavratnim napadom. Po dnevu pa mrcina krvoločna dremlje ter spi med vejami drevesa ter si zbira moči za nočne pohode in napade.

Druga večja opasnost je kačja nadloga, radi katere ne spi nikdo na tleh. Ljudje si razpenjajo tamkaj med dva kola ali drevesa spalne mreže, v katerih so vsaj nekoliko zavarovani pred strupeno golaznijo.

Dalje sledi.

star 34 let. Navadno poginejo psi s 14 leti.

Uvoz kož od razne golazni v London.

Na leto uvozi London iz Južne Amerike kož od raznih golazni za 56 milijonov Din, iz Afrike za 28 milijonov, iz Indije za 17½ milijonov Din. Iz Afrike v London uvože ne kačje kože bi pokrile na dolžino preko 300 km.

Vinski muzej

poseda nemško mesto Speyer. V muzeju so vina iz let 1540, 1631, 1687, 1723 in 1822. Najstarejša vina so dar iz kraljeve kleti v Monakovem, last kralja Ludvika III. bav.